

FOTO VAN DE MAAND JUNI 2021

De tegenwoordig beschikbare software waarmee zwart-witfoto's zo veel mogelijk van hun originele kleuren kunnen worden voorzien biedt ook mogelijkheden om aan beeldmateriaal uit het VOK-archief een nieuwe dimensie – en letterlijk 'kleur' – te geven.

ZOMAAR EEN KWEESCHOOBKLAS

Zomaar een foto, van zomaar een Kweeschoolklas. Het is voor die tijd wel een scherpe foto, en de kleuren tonen levensecht. Het is klas 2B uit het jaar 1920, de kwekelingen zijn allen van jaar van intrede 1919. Zij zijn hier tussen 16 en 19 jaar oud. Niet de hele klas staat hier op het dek van *Kaatje II*: in klas 2B van 1920 zaten 25 jongens, de foto toont er 18.

De namen van de 25 kwekelingen van klas 2B waren Aalbersberg, Beemsterboer, Braat, Brasser, Claudemans, Greve, Hoegen, Van 't Hof, Kaper, Keijser, Kip, Koster, Koudijs, Lems, Lietz, Mooijen, Reuten, De Rooij, Sax, Sperna Weiland, Verhaar, Verhoef, Visser (2x) en Waszink. Zij kwamen uit verschillende hoeken van het land: elf van hen werden geboren in Noord-Holland, drie in Drenthe en in Utrecht, twee kwamen er uit Gelderland, uit Groningen en uit Zuid-Holland, en uit Limburg en Overijssel kwam er elk een. De kleinste van de klas was Aalbersberg, 1,59 m lang. De langste twee waren Keijser en Waszink, zij staken met hun 1,81 m liefst 22 cm boven Aalbersberg uit.

De vaders van de jongens lieten een variëteit aan beroepen optekenen. Slechts drie van de 25 hadden een nautisch beroep: gezagvoerder, loodschipper en sluiswachter. Vier hadden een functie in het onderwijs en eveneens vier waren ambtenaar. Verder was er onder meer een arts, een bloemist, een predikant, een smid, een schilder en een stationschef. Van de moeders van de 25 kwekelingen liet – voor die jaren niet verwonderlijk – geen enkele een beroep registreren. Alle ouders waren in staat om het 'schoolgeld' van destijds 400 gulden op te brengen.

Voor liefst 20 van de 25 jongens werd een godsdienst geregistreerd, ook dat was voor die jaren niet verwonderlijk. Voor twaalf van hen was dat de Nederlandse Hervormde Kerk, drie waren Doopsgezind, en eveneens drie Remonstrants. Verder zat er een Gereformeerde en een 'Roomsche' in klas 2B.

Waar de visuele inkleuring van de foto van klas 2B uit 1920 mogelijk werd gemaakt door moderne software werd de bovenstaande 'verbale' inkleuring aanzienlijk vergemakkelijkt door een recent door de Radboud Universiteit Nijmegen ontwikkelde 'dataset' onder de titel Pupils of the Amsterdam Maritime Institute 1792-1943. In deze dataset zijn de gegevens van 5439 tussen 1792 en 1943 geregistreerde kwekelingen opgenomen, aangevuld met gegevens uit andere bronnen.

Over de verdere lotgevallen van de jongens van klas 2B na hun Kweeschooltijd geven de openbare bronnen helaas weinig informatie. Van Augustinus Cornelis Keijser en Harm Jeen Visser is bekend dat ze reeds op jonge leeftijd zouden overlijden, respectievelijk in 1924 en 1937. Jan Willem Hoegen en Adrianus Teunis van 't Hof werden slachtoffer van de Tweede Wereldoorlog: het schip van Hoegen liep in 1941 op een mijn, Van 't Hof werd in 1945 door een Japanse granaat gedood; beiden staan op het monument ter herdenking van tijdens WO II gevallen oud-kwekelingen.

Van enige anderen is echter bekend dat ze pas op gevorderde leeftijd zouden overlijden: zo stierf Cornelis Martinus Visser in 1992, 90 jaar oud.